

**Доповідь від КПІ ім. Ігоря Сікорського
на Круглому столі №1
Форуму ректорів
вищих технічних навчальних закладів
України та Республіки Польща
"Міжнародна та зовнішньоекономічна
діяльність як фактор
інтернаціоналізації сучасного
європейського технічного
університету лідерського типу"
07.04.2017 року,
зала №12,
Науково-технічна бібліотека
КПІ ім. Ігоря Сікорського**

ВСТУП.

Інтернаціоналізація і її наступна фаза – глобалізація – системи вищої освіти – одна із визнаних домінуючих тенденцій в цій сфері.

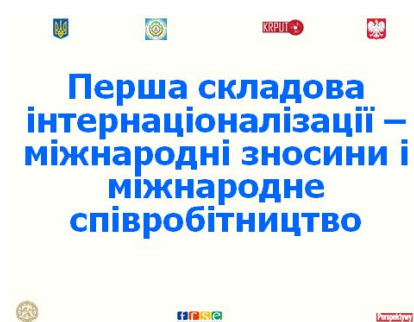
Університети, які досягли більш глибокої інтернаціоналізації всіх складових своєї життєдіяльності, є більш конкурентоспроможними на світових ринках – в боротьбі за контингент, за абітурієнтів, за ресурси, за місце в світових рейтингах, за право бути впливовими в формуванні державної політики в галузі освіти, науки і інновацій, тобто в боротьбі не стільки за право існувати, скільки існувати більш успішно і більш комфортно в самому широкому сенсі цього слова.

Спробую пояснити, що має на увазі наш університет, коли ми говоримо про необхідність поглибити ступінь його інтернаціоналізації і за рахунок цього стати більш конкурентоспроможним в середовищі близько 20 тисяч університетів, які сьогодні діють на міжнародних (і національних) ринках освіти, науки і інновацій.

В найбільш загальному розумінні, нам потрібна більш глибока інтернаціоналізація – посилення міжнародної компоненти в усіх складових діяльності, вихід на організацію досліджень і технологій навчання для підготовки фахівців, конкурентоспроможних на світових ринках праці, реформування за моделлю сучасного технічного університету лідерського типу, набуття репутації високорейтингового університету за міжнародновизнаними критеріями, і забезпечення – в результаті – зростання економічних показників.

Це об'єктивно підштовхує до більшої активності в міжнародних зносинах.

Процеси інтернаціоналізації, на наш погляд, мають кілька складових.

ПЕРША СКЛАДОВА ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ – міжнародні зносини і міжнародне співробітництво.

Сьогодні наші параметри в цьому плані можуть бути ілюстровані такими цифрами.

Обсяг міжнародних контактів

Роки	1999	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Загальна кількість міжнародних заходів:	30	207	273	287	278	245	141	181	219
Конференцій, форумів, семінарів, літніх шкіл	9	93	130	143	98	56	56	74	106
Візитів делегацій	21	114	143	144	180	189	85	107	113
Кількість фахівців в складі делегацій	89	562	630	521	930	730	387	288	420
візідів співробітників	11	246	152	142	144	143	161	165	220
студентська мобільність (візиди за кордон)	53	121	63	99	154	162	171	193	210

Протягом останніх років ми суттєво поглибили обсяг наших міжнародних контактів через комплексні міжнародні перемовини.

Наприклад, в 2016 році ми провели переговори із Послами 18 країн світу та із 113-ма делегаціями інших країн.

Переговори з Послами 18-ти держав

Так закладалися "сприятливі коридори" для університету, факультетів і кафедр, в яких розвивається наше міжнародне співробітництво.

Перемовини і заходи КПІ в сфері посилення ядерної безпеки світу

На перше місце поставив би – за їх значущістю для світу і для України – перемовини в сфері забезпечення ядерної безпеки. В тому числі – під час міжнародно визнаної ініціативи КПІ до 30-річчя Чорнобильської катастрофи, – коли за участі 34-х країн світу відбувся міжнародний Форум "Уроки Чорнобиля для ядерної безпеки світу".

Завдяки політичному резонансу від Форуму Україна визначається сьогодні світовим гравцем в сфері посилення ядерної безпеки світу і передачі третім країнам, які планують розвивати атомну енергетику, досвіду України в безпечних ядерних технологіях.

Це – важливо сказати і сьогодні, коли ми вибудовуємо мар road нашого співробітництва з Польщею, бо, як ми знаємо, Польща планує розвивати атомну енергетику.

Круглий стіл КПІ та Міненергетики США "Тенденції в області глобальної ядерної безпеки"

ROUNDTABLE
"Trends
in Global Nuclear Security"
with participation of the delegation
of U.S. Department of Energy/
National Nuclear Security
Administration and Lawrence
Livermore National Laboratory
April 6, 2016, Kyiv, Ukraine

6 квітня 2016 р.

Парламентські слухання схвалили роль КПІ в освітній платформі України з фізичної ядерної безпеки

16 березня 2016 р.

Ще одна деталь. Напередодні Чорнобильського Форуму за участі делегацій Міненергетики США, Посольства США, МОН України – як важливий етап його підготовки – відбувся Круглий стіл "Тенденції в області глобальної ядерної безпеки", який – як і Парламентські слухання у Верховній Раді України, – підтримали створення в Україні нової Національної освітньої платформи в сфері фізичної ядерної безпеки і лідерські позиції в цій справі саме нашого університету.

«International Nuclear Security
Engagement Program»

Грант уряду США
на перепідготовку з
фізичної ядерної
безпеки в США
7-ми науковців ТЕФ

червень-липень, 2016р.

За сприятливої для КПІ кон'юнктури ми просуваємо проектні пропозиції до Європейських програм, до програм Міненергетики США та провели перемовини щодо підготовки таких фахівців для Єгипту і Туреччини.

Міжнародні угоди – для підготовки в КПІ фахівців, конкуренто- спроможних на сучасних глобальних ринках праці

Нова модель в міжнародному трансфері знань як компонента зовнішньоекономічної діяльності

Навчально-науковий
центр "Боїнгу" та
"Прогрестех" в КПІ (ММІ)

Стратегічне
партнерство:
президенти "Боїнгу",
"Прогрестех", КПІ

Наші перемовини в 2016 році закладали і нові підходи в такому компоненті зовнішньоекономічної діяльності, яким є міжнародний трансфер знань.

Вибудовано нову модель співпраці із транснаціональними компаніями "BOEING" та "Прогрестех",

в основі якої – цільова підготовка в Механіко-машинобудівному інституті нового покоління фахівців міжнародного класу за навчальними програмами, розробленими за участі "Боїнгу" і "Прогрестех", її інтеграція з науковою роботою студентів задля створення технологій, – затребуваних на глобальних ринках.

Аналогічні підходи до співпраці з
транснаціональними компаніями
демонструють також:

HUAWEI

ІТС, ТЕФ, РТФ, ФЕЛ, ФТІ, ФІОТ

ХТФ

Netcracker

ФІОТ

ФАКС

HEIDELBERG ВПІ

ІПСА, ФПМ, ФІОТ

Рігакі ІФФ

Microsoft ФТІ

Аналогічні підходи демонструють і інші факультети: із корпорацією Huawei (КНР), із компаніями Dow Chemical (США) та ВанЛі (КНР), із Netcracker (США), із Jeppesen (США), із Гельдерберг (ФРН), із "Eram Systems" (США), із РИГАКУ (Японія), із Microsoft та Intel (США).

Університет продовжує розвивати нові маркетингові стратегії і плани міжнародної співпраці

В цьому напрямі університет продовжує розвивати нові маркетингові стратегії і плани міжнародної співпраці, шукає напрями, за якими факультети, інститути і кафедри можуть запропонувати свої освітні і науково-технічні сервіси, і на цій основі виходить на переговори із провідними транснаціональними компаніями.

Наприклад, із 200-ми транснаціональними компаніями, які увійшли до списку FORBES – 2000 (2016 року) і заявляють про великі витрати на науку і освіту.

www.icd.kpi.ua, www.forea.kpi.ua

Маркетингові пропозиції ДМС:
вихід на нові освітні ринки в
регіонах світу.

На цій основі переговори з:

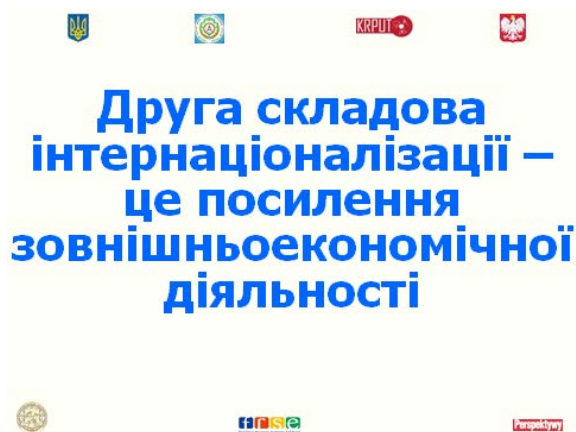
 •Індія •Єгипет •Китай

 •Туреччина •Нігерія

В 2016 році розроблено і інші маркетингові пропозиції – щодо виходу на нові освітні ринки.

За цими пропозиціями ми працювали із Індією, Єгиптом, Туреччиною, Китаєм, Нігерією.

ДРУГА СКЛАДОВА ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ – це посилення зовнішньоекономічної діяльності.

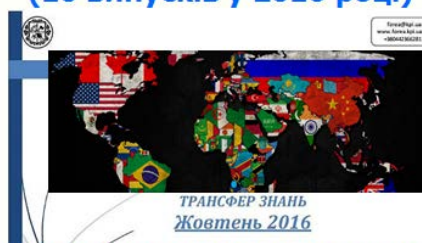
Зовнішньоекономічна діяльність особливо важлива для університетів України, бо об'єктивно це обумовлено економічними реаліями, коли розвиток університету за рахунок зовнішніх джерел стає затребуваним і можливим в більшій мірі, ніж це було в минулому.

Спираючись на принципи децентралізації управління університетом, факультети, кафедри починають діяти у відповідності до цих реалій.

<p>ПРОЕКТ Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут" Департамент міжнародного співробітництва</p> <p>Концепція Програми розвитку зовнішньоекономічної діяльності НТУУ "КПІ" на 2017-2019 роки"</p>	<p>Розміщено на сайтах ДМС та Відділу зовнішньо- економічної діяльності:</p> <p>http://icd.kpi.ua/ сайт ДМС</p> <p>http://forea.kpi.ua/ сайт ВЗЕД</p>
--	--

В 2016 році Вченою радою університету схвалено Концепцію Програми розвитку зовнішньоекономічної діяльності НТУУ "КПІ" на 2017-2019 роки.

Інформаційні бюлетені з аналізом міжнародних ринків освітніх послуг в регіонах світу (10 випусків у 2016 році)

**Відділ зовнішньоекономічної діяльності:
<http://forea.kpi.ua/>**

На допомогу в розгортанні зовнішньоекономічної діяльності підрозділів в 2016 році видано 10 Інформаційних бюлетеней з аналізом міжнародних ринків освітніх послуг в регіонах світу;

розроблено ліцензійні угоди щодо порядку виплати винагороди за використання бренду КПІ в розмірі 15%;

Модель міжнародного трансферу (експорту) освітніх послуг українським ВНЗ за сферою франчайзингу

Вперше серед університетів України – закріплено право на об'єкт інтелектуальної власності: Авторське свідоцтво №64193 від 26.02.2016 р.

вперше для університетів України сформовано модель міжнародного експорту освітніх послуг українським ВНЗ за сферою франчайзингу, яка закріплена як право КПІ на об'єкт інтелектуальної власності (свідоцтво від 26.02.2016 р. №64193).

Розвиваючи нові підходи в організації міжнародних переговорів та співробітництва, введено критерій

інвестиційної привабливості для КПІ міжнародних пропозицій, програм, моделей, рішень. Це дозволило посилити позиції університету у відстоюванні наших інтересів під час міжнародних перемовин.

А ось дані зовнішньоекономічної діяльності КПІ в інтегрованому вигляді: за оцінками надходження від всіх видів зовнішньоекономічної діяльності в 2016 році, включаючи індивідуальні гранти, участь в міжнародних конференціях і т.і., збільшилися. В 2016 році вони склали 11 % від запланованого на 2016 рік бюджету університету, що перевищує показник 7%, який треба було досягти згідно Плану дій на виконання Стратегії розвитку міжнародної діяльності на 2012-2020 роки. Вперше за багато років ми перевищили рівень в 8 % – типовий показник обсягів зовнішньоекономічної діяльності в попередні роки.

З іншої сторони – за 38 видами зовнішньоекономічної діяльності, які дозволені законодавством України, лише 11 використовуються і дають сьогодні прибуток університету. Університет ще не є привабливим для зовнішнього споживача. Тобто можливості поглиблення нашої зовнішньоекономічної діяльності – очевидні.

Розробити сучасну модель представлення послуг КПІ як товару:
– сформувавши широкую комерційну пропозицію КПІ;
– забезпечувати конкурентоспроможність на ринку освітніх послуг в конкретних регіонах світу;
– створювати та супроводжувати діяльність спільних освітніх структур за кордоном;

Ми ще не навчилися "продавати свої послуги".

Треба розробити сучасну модель представлення послуг університету як товару:

- сформувавши широкую комерційну пропозицію;
- забезпечувати конкурентоспроможність на ринку освітніх послуг в конкретних регіонах світу;
- створювати та супроводжувати діяльність спільних освітніх структур за кордоном;

– вести аудит факторів, що визначають ефективність зовнішньоекономічної діяльності;
– розвивати нормативно-методичний супровід міжнародної сфери університету з боку Юридичного управління і Управління справами;
– на цій основі – розширити напрями міжнародних перемовин від імені університету.

- вести аудит факторів, що визначають ефективність зовнішньоекономічної діяльності;
- розвивати нормативно-методичний супровід міжнародної сфери;
- на цій основі – розширювати спектр міжнародних перемовин.

Отже, в організації такої компоненти міжнародного співробітництва, якою є зовнішньоекономічна діяльність, ми продовжуємо діяти за застарілими схемами ще з минулого.

Якщо ми хочемо змінити це, нам потрібно вивчати досвід провідних університетів світу, в т.ч. – досвід технічних університетів Польщі.

Старт проектів по структурно- організаційній перебудові системи менеджменту міжнародної сфери, в тому числі зовнішньоекономічної діяльності

Щоб наблизити організацію нашої міжнародної діяльності до моделей провідних університетів світу, ми "запустили" проекти по структурно-організаційній перебудові системи менеджменту міжнародної сфери.

Проекти

програми "Розвиток лідерського потенціалу університетів України":

- «Забезпечення якості інженерної освіти»
- «Англійська мова для університетів»

Це – проекти за програмою Британської Ради розвитку лідерського потенціалу університетів України «Забезпечення якості інженерної освіти»,

«Англійська мова для університетів»;

Проекти до програми ERASMUS+

- "Гарантії якості вищої технічної освіти для країн Східного партнерства"

за участі Португалії, Польщі, Італії, Грузії, Азербайджану, України

- "Зовнішньоекономічна діяльність як ресурс поглиблення інтернаціоналізації університету"

проекти:

"Гарантії якості вищої технічної освіти для країн Східного партнерства" за участі консорціуму університетів Португалії, Італії, Польщі, Грузії, Азербайджану, України,

та

"Зовнішньоекономічна діяльність як ресурс поглиблення інтернаціоналізації університету".

Останній – найбільш "чутливий" до потреб КПІ перебудувати всю системи менеджменту міжнародної сфери університету, в т.ч. – в секторі її зовнішньоекономічної діяльності.

Тому ми будемо пропонувати нашим партнерам із Польщі подумати про формування міжнародного консорціума вчених наших і інших європейських країн, щоб вийти з відповідними пропозиціями до європейських грантових програм.

**Третя складова
інтернаціоналізації –
діяльність по
посиленню позицій
університету в
міжнародних
рейтингах**

**Завдання, що
впливають з аналізу
результатів участі КПІ
в міжнародних
рейтингах
університетів**

**ТРЕТЯ СКЛАДОВА ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ –
діяльність по посиленню позицій університету в
міжнародних рейтингах**

В оцінці наших досягнень і можливостей, наших завдань на майбутнє ми, на жаль, все ще "замкнені" на внутрішньо орієнтовані порівняння.

І це теж треба змінювати. Бо ми не будемо бачити, куди нам рухатись, що нам треба поліпшувати, якщо не будемо розуміти, де ми знаходимось "в міжнародній системі координат".

Що впливає із аналізу результатів участі КПІ в міжнародних рейтингах, наприклад, – Quacquarelli Symonds?

У нас слабкі ще позиції в таких параметрах як:

– іноземні студенти (2,7 % від загального контингенту);

- іноземні викладачі (1,1 %);
- кількість цитувань на одного викладача (1,3 %).

Кращі – такі наші параметри:

- кількість студентів, що навчаються за обраними QS напрямками в інститутах, на факультетах НТУУ "КПІ" (65,9 %);
- оцінка роботодавців (17,5 %);
- оцінка академічних експертів інших університетів та Інститутів НАН України (19,1 %).

Говорить за себе і інтегрована оцінка – загальний рівень в 23 % від лідера – Массачусецького технологічного інституту.

Ця інтегральна оцінка і визначає, наскільки ми можемо вважати себе "університетом лідерського типу".

ЧЕТВЕРТА СКЛАДОВА ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ – посилення міжнародної компоненти за всіма напрямками діяльності університету і на всіх рівнях.

Система управління міжнародною діяльністю має вдосконалюватись на основі розуміння необхідності більш глибокого посилення міжнародної компоненти в усіх складових його діяльності (в навчальному процесі, в роботі із студентами, в організації наукових досліджень, в перспективному розвитку, в соціальній сфері).

Потрібна нова психологічна готовність сприймати міжнародне співробітництво не як окремий вид діяльності, лише дотичної до навчально-методичної, виховної, наукової, соціальної, – як це є в багатьох випадках сьогодні, – а як невід'ємну складову роботи кожного з цих напрямків.

Зараз ми прийшли до висновку, що треба сформувати координаційну групу із представників всіх Департаментів і центральних структур університету для дій по посиленню міжнародної складової в усіх напрямках діяльності університету.

Важливою ознакою є і рівень організації міжнародної діяльності на рівні кафедр. Тут має місце кричуща неоднорідність, розрив показників досягає двох порядків.

Так, середні питомі показники першої та останньої "десяток" рейтингу кафедр з міжнародної співпраці (відповідно):

- академічна мобільність – 0,581 та 0,003;**
- міжнародні публікації – 2,286 та 0,030;**
- ефективність міжнародної діяльності – 331,236 та 0;**
- активність міжнародного співробітництва – 3,439 та 0,064;**
- активність на міжнародних ринках освітніх послуг – 34,851 та 0.**

Головною з проблем, які обмежують наші об'єктивно величезні можливості, є те, що на багатьох кафедрах ще не опанували в міжнародній діяльності ті механізми, які можуть відкрити шлях до розв'язання актуальних проблем їх життєдіяльності.

Цей бар'єр поступово долається, але – не так швидко, як нам всім того хотілося б.

Шановні колеги!

На завершення дозвольте висловити надію, що спільне розуміння, яким шляхом ми – за підтримки технічних університетів Польщі як наших найближчих партнерів – маємо рухатися до європейського освітньо-наукового простору, пришвидшить цей рух і скоротить цей шлях!

Дякую за увагу!